

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till land-
skapslag om semester för landskapets
tjänstemän.

Genom en förordning av den 31 augusti 1973 om semester för statens tjänstemän (FFS 692/73) har grunderna för tjänstemännens semester undergått en genomgripande revision. Denna revision, som har förutsatts i tjänstekollektivavtalet för år 1973, gick i huvudsak ut på att minska de skillnader i semesterförmåner som enligt tidigare gällande lagstiftning tillkom olika tjänstemannagrupper. Som förlaga till stadgandena i den nya lagen har därvid använts semesterlagen av den 30 mars 1973 (FFS 272/73), vilken äger tillämpning på anställda i arbetsavtalsförhållande.

Genom i landstinget årligen fattade beslut har i riket gällande tjänstekollektivavtal även tillämpats på landskapsförvaltningen underlydande tjänstemän. Därtill kommer att landskapets tjänstemän enligt en före tjänstekollektivavtalens tillkomst tillämpad praxis åtnjutit samma avlönings- och andra förmåner som statens tjänstemän. På den grund föreslår landskapsstyrelsen nu att en motsvarande lag om semester för landskapets tjänstemän skulle stiftas i landskapet. Lagförslaget överensstämmer i sak med ovan nämnda förordning om semester för statens tjänstemän.

Lagförslaget stadgar om rätt till semester för alla innehavare av landskapets tjänst eller befattning, extraordinarie befattningshavare, tillfälliga funktionärer och på tillfälliga förordnanden verksamma tjänstemän, vikarier och praktikanter. Lagen skulle däremot icke gälla anställda som står i avtals- eller läroavtalsförhållande till landskapet. För dem gäller bestämmelserna i semesterlagen.

För innehavare av tjänst eller befattning med grundlön och för extra ordinarie befattningshavare skulle semestern beräknas enligt två vardagar för varje full kvalifikationsmånad, dock så att ifall tjänstemannen uppnår tolv kvalifikationsmånader, har han rätt till semester under 26 vardagar. Semestertiden för tjänsteman, vars till semestertid berättigande tjänstetid före semestern är sammanlagt 15 år utgår, enligt tre arbetsdagar för varje kvalifikationsmånad.

Annan tjänsteman skulle åtnjuta semester två vardagar för varje full kvalifikationsmånad, dock så att om han varit i landskapets

tjänst oavbrutet minst fem år före semestern eller om hans till semester berättigande tjänstgöringstid sammanlagt är tio år, äger han rätt till semester under 26 dagar. Är sistnämnda tjänstgöringstid minst 15 år, utgår semester med 28 dagar. Den som förordnats att tillfälligt eller såsom vikarie handha tjänst eller befattning eller extraordinarie befattning äger samma rätt till semester på grund av tjänstetiden som den ordinarie innehavaren av tjänsten eller befattningen.

Som grund för beräkning av semestern användes det så kallade kvalifikationsåret, varmed avses den tidsperiod om tolv månader som utgår i slutet av mars månad före semesterperiodens början. Kvalifikationsmånad skulle vara varje kalendermånad av kvalifikationsåret, under vilken tjänstemannen varit i tjänst minst 18 dagar. Landskapsstyrelsen föreslår att definitionerna av de olika begrepp som används i lagförslaget sammanföres i en paragraf (2 §) för att därmed underlätta lagens användning. Förutom nämnda kvalifikationsår och -månad definieras även semesterperiod, semesterår och inrättning.

Ifall en tjänsteman under semesteråret uppnår en sådan tjänstgöringstid, att han blir berättigad till en längre semester, blir han enligt 3 § 3 mom. berättigad till förlängning av semestern oberoende av om han då redan åtnjutit sin semester. Enligt 2 § 2 mom. i rikets förordning skulle tjänstemannen icke vara berättigad att överföra en sådan semesterförlängning till följande semesterår såsom sin övriga semester och icke heller kunna erhålla semesterersättning för sådan semesterförlängning, som tjänstemannen icke kunnat tillgodogöra sig. Landskapsstyrelsen anser att en sådan semesterförlängning, som i de flesta fall inträffar endast en gång för varje tjänsteman, bör i alla avseenden kunna jämnställas med semestern i övrigt.

Den tjänstetid som berättigar till semester skulle vara tiden för tjänstgöring i landskapets tjänst i huvudsyssla eller i därmed jämförligt annat offentligträttsligt anställningsförhållande. Som landskapstjänst jämställd tid räknas utöver sagda tid och tiden för anställning i arbetsförhållande till landskapet eller staten, då anställningen kan anses vara huvudsyssla, även annan till ålderstilllägg berättigande tjänstetid. I sistnämnda fall beaktas även den tid tjänstemannen är berättigad att tillgodoräkna sig för ålderstilllägg på grund av dispens, liksom även tjänstgöring som värnpliktig i aktiv tjänst, om denna tjänstgöring ansluter sig direkt till landskaps- eller statstjänstgöring. Landskapsstyrelsen skulle även på synnerliga skäl kunna godkänna annan tid som till semester berättigande tjänstetid, dock högst åtta år.

Semester skall som regel givas under semesterperioden, som infaller mellan den 1 juni och den 30 september. Av särskild skäl kan semestern förläggas till annan tid av semesteråret eller med tjänstemannens samtycke uppskjutas till följande år, dock före den 1 maj. I allmänhet skulle semestern icke mot tjänstemans vilja utan vägande skäl uppdelas på fler än två delar. Om tjänsteman insjuknar före semestern eller på grund av sjukdom eller olycksfall blir oförmögen till arbete under minst sju dagar av semestern, skulle tjänstemannen i förstnämnda fall bli berättigad att framskjuta semestern och i sistnämnda fall ej inräkna överskjutande tid i semestern. Semester-tiderna skulle såvitt gäller den centrala förvaltningen underlydande tjänster fastställas av landskapsstyrelsen enligt en uppgjord plan. Såvitt gäller landskapets inrättningar, skulle semesterplanen fastställas av den.

Bland de vardagar som enligt 7 § icke beaktas vid tillämpningen av den föreslagna lagen har landskapsstyrelsen tillagt självstyrelsedagen, vilken enligt en särskild framställning föreslås för tjänstemännen få samma ställning som självständighetsdagen.

På samma sätt som i gällande semesterlag skulle förlängning av semestern utgå i det fall att semestern infaller under annan tid än semesterperioden. Till denna del skulle semestern förlängas med hälften. Dock skulle högst hälften av vederbörandes hela semester kunna åtnjutas med förlängning. Den som har rätt till semester enligt tre dagar för varje kvalifikationsmånad kan få sin semester förlängd med endast tre dagar och detta under förutsättning att högst 12 vardagar av semestern infaller under semesterperioden. Förlängning skulle dock icke tillåtas då semestern på grund av avbrott i tjänsten icke kunnat hållas under semesterperioden, då semestern beviljats enligt 3 § 3 mom. eller då tjänsteförhållandet avbrytes före eller begynner efter semesterperioden (17 §).

Lagförslaget innehåller därutöver bestämmelser om semesterlön och semesterersättning samt om rättelseyrkande och besvärshöjning.

Lagförslaget skulle tillämpas från den 1 januari 1974, eller från samma tidpunkt som rikets förordning. Semestern för semesteråret 1974 skulle dock bestämmas på grundval av kvalifikationsåret 1 april 1973 - 31 mars 1974.

Emedan kalenderåret enligt tidigare gällande lag utgjort grund för semestern och de, som under år 1973 icke haft rätt till längre semester än sex dagar, genom det nya systemet för semester icke får tillgodoräkna sig år 1973 på samma sätt som övriga tjänstemän, skulle innehavare av tjänst eller fast befattning för år 1973 få rätt till semester minst två arbetsdagar för varje full månad han varit

i tjänst under sagda år. Motsvarande retroaktiva ändring ingår i rikets förordning.

I samband med förordningen om semester för statens tjänstemän gavs förordningen om semester och semesterersättning för vissa personer i offentligträttsligt tjänstgöringsförhållande till staten (FFS 693/73). Då det för närvarande icke finns personer anställda i sistsagda förordning avsett offentligträttsligt tjänsteförhållande till landskapet, har landskapsstyrelsen icke ansett det behövt att nu utfärda motsvarande stadganden i landskapslag.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om semester för landskapets tjänstemän.

I enlighet med Landstingets beslut stadgas:

Tillämpningsområde.

1 §.

Rätt till semester enligt denna landskapslag har sådan tjänsteman i landskapets tjänst, med tjänsten såsom huvudsyssla, som är

1) innehavare av tjänste eller befattning med grund- eller avtalslön;

2) extraordinarie befattningshavare;

3) tillfällig funktionär;

4) förordnad att tillfälligt eller såsom vikarie handha tjänst, befattning eller extraordinarie befattning; samt

5) för tillfälligt uppdrag i landskapets tjänst eller som semestervikarie anställd person eller för sin egen utbildning i landskapets tjänst anställd praktikant som icke står i arbetsavtals- eller läroavtalsförhållande till landskapet.

2 §.

I denna lag avses med

semesterperiod, tiden från och med den 1 juni till och med den 30 september;

semesterår, det kalenderår under vilket semesterperioden infaller;

kvalifikationsår, den tidsperiod om tolv månader som utgår i slutet av mars månad före semesterperioden;

full kvalifikationsmånad, sådan kalendermånad av kvalifikationsåret under vilken tjänsteman varit i tjänst minst 18 dagar; samt

inrättning, landskapsförvaltningen underlydande inrättning, verk, byrå, skola eller annat förvaltningsorgan, som icke hör till det centrala ämbetsverket eller direkt står under landskapsstyrelsens överinseende.

Semestrens längd.

3 §.

Innehavare av tjänst eller befattning med grund- eller avtalslön eller av extraordinarie befattning åtnjuter semester

1) två vardagar för varje full kvalifikationsmånad, dock så att tjänsteman för tolv fulla kvalifikationsmånader äger rätt till semester tjugosex vardagar; och

2) tre vardagar för varje full kvalifikationsmånad, om hans till semester berättigande tjänstetid före semesterns begynnande sammanlagt är femton år.

För tillfälligt uppdrag i landskapets tjänst eller som semestervikarie anställd person åtnjuter semester två vardagar för varje full kvalifikationsmånad. Likväl har sådan tjänsteman, om hans avbrutna tjänstgöring hos landskapet före semesterns begynnande har varat minst fem år eller hans till semester berättigande tjänstetid före semesterns begynnande utgör minst tio år, rätt att åtnjuta semester tjugosex eller, om den till semester berättigande tjänstetiden före semesterns begynnande är sammanlagt minst femton år, tjugioåttio vardagar för tolv fulla kvalifikationsmånader.

Om tjänsteman före utgången av semesteråret, uppnår sådan tjänstgöringstid som skulle berättiga till längre semester i överensstämmelse med 1 mom. 2 punkten eller 2 mom., erhåller han härav föranledd semesterförlängning trots sin tidigare åtnjutna semester under samma semesterår.

4 §.

Semestern fastställles på grund av kvalifikationsåret.

Tjänsteman anses icke ha varit i tjänst under de dagar då han varit tjänstledig eller annars borta från tjänsten av annan än i 3 mom. nämnd orsak eller avhållits från utövning av sin tjänst.

Såsom med tjänstgöringsdagar jämställda dagar anses vid fastställandet av semesterns längd även semester samt frånvaro

1) under tjänstledighet med lön på grund av sjukdom eller olycksfall;

2) under tjänstledighet med lön på grund av havandeskap;

3) på grund av inkallelse till reservens repetitionsövningar eller extra tjänstgöring eller förordnande till kurser som avser landets försvar, befolkningsskyddsutbildning eller -tjänstgöring;

- 6 -

4) på grund av sådant kommunalt eller annat offentligt förtroendeuppdrag eller med anledning av sådant avgivande av vittnesmål, som vederbörande enligt lag icke ägt rätt att vägra att fullgöra eller avgiva eller skulle ha kunnat vägra att fullgöra eller avgiva endast av särskilt i lag nämnt skäl;

5) på grund av deltagande i av landskapsstyrelsen eller av landskapets inrättning anordnade eller eljest anvisade kurser, då avlöning erlagts för kurstiden;

6) på grund av förordnande som myndighet utfärdat för att hindra spridning av sjukdom;

7) på grund av permittering, likväl högst 30 dagar åt gången; samt

8) på grund av avhållande från tjänsteutövning utan egen förskyllan eller på grund av jäv eller förfall.

5 §.

Den som förordnats att tillfälligt eller såsom vikarie handha tjänst eller befattning eller extraordinarie befattning, äger samma rätt till semester på grund av tjänstetiden och ersättning därför som den ordinarie innehavaren av tjänsten eller befattningen.

Då innehavare av tjänst eller fast eller extraordinarie befattning förordnats att tillfälligt handha landskapets uppdrag, är han berättigad att erhålla semester i enlighet med sin egentliga tjänst eller befattning.

6 §.

För sin egen utbildning i landskapets tjänst anställd praktikant, som icke står i arbetsavtals- eller läroavtalsförhållande till landskapet, tillkommer semester i enlighet med 3 § 2 mom.

7 §.

Såsom vardagar räknas ej vid tillämpningen av denna landskapslag självständighetsdagen, självstyrelsedagen, julaftonen, midsommaraftonen, påsklördagen och första maj.

Fridagar som på grund av arbetsordning eller den fastställda arbetsskiftstabellen redan har intjänats inberäknas icke i semestern.

Tjänstetid som berättigar till semester.

8 §.

Tjänstetid som berättigar till semester är tiden för tjänstgöring i landskapets tjänst i huvudsyssla eller i därmed jämförligt annat offentlig-rättsligt anställningsförhållande, i 4 § 3 mom. nämnda tider medräknade.

Tjänstetid som berättigar till semester är även andra än i 4 § 3 mom. nämnda tider för frånvaro från tjänstgöring, om för ifrågavarande tid har erlagts avlöning.

Om tjänsteförhållandet till landskapet ej avbrytes, avbrytes ej heller den oavbrutna tjänstgöring hos landskapet, som är förutsättning för semestern, av i tjänstgöringen förekommande avbrott utan lön.

9 §.

Till tjänstetid som berättigar till semester räknas även tiden för anställning i arbetsförhållande till landskapet eller staten, då anställningen bör anses som huvudsyssla.

10 §.

Såsom till semester berättigande, med landskapstjänst jämställd tid räknas utöver i 8 och 9 §§ nämnda tider även annan till ålders- tillägg berättigande tjänstetid. Härvid skall även beaktas den tid som vederbörande på grund av dispens är berättigad att tillgodoräkna sig för ålderstillägg.

11 §.

Till tjänstetid som berättigar till semester får räknas tjänstgöring såsom värnpliktig i aktiv tjänst, om denna tjänstgöring ansluter sig direkt till landskaps- eller statstjänstgöring som berättigar till semester.

12 §.

Landskapsstyrelsen kan på synnerliga skäl berättiga tjänsteman att såsom till semester berättigande tjänstetid tillgodoräkna sig även annan än ovan nämnd tjänstetid, likväl högst åtta år.

Tiden för semester.

13 §.

Semester ges under semesterperioden på ^{en} av landskapsstyrelsen eller inrättningen bestämd tid.

Såvida tjänsteåliggandenas art eller andra orsaker likväl så kräver kan semestern förläggas även till annan än den i 1 mom. nämnda tiden under samma semesterår eller uppskjutas, med vederbörande tjänstemans samtycke, till följande år att åtnjutas före den 1 maj.

Semester kan förläggas även till tiden mellan den 1 januari och den 1 april av semesteråret. Härvid gives tjänsteman likväl icke längre semester än vad han före semesterns begynnande har förvärvat rätt till.

14 §.

Semestern får i allmänhet icke emot vederbörandes vilja utan vägande skäl ges i flera än två delar, av vilka den ena såvitt möjligt skall förläggas till semesterperioden.

Ges sådan tjänsteman, vars regelbundna arbetsvecka består av fem dagar sålunda, att lördagarna och söndagarna är fridagar, semester en eller flera dagar åt gången, skall på detta sätt åtnjuta semesterdagar vid beviljande av ny semester beaktas så, att för fem arbetsdagars semester tillägges en semesterdag för söckenlördag.

Är tjänsteman vid den tidpunkt då semestern eller del av den begynner oförmögen till arbete på grund av sjukdom eller olycksfall eller tjänstledig på grund av havandeskap, skall semestern, om tjänstemannen det begär, framskjutas till en senare tidpunkt. Tjänsteman tillkommer motsvarande rätt att uppskjuta semester eller del därav, om det då semestern eller del av den begynner är känt att tjänstemannen under semestertiden kommer att undergå sådan sjuk- eller annan därmed jämförlig vård, att han på grund av denna är oförmögen till arbete.

Blir tjänstemannen på grund av sjukdom eller olycksfall oförmögen till arbete under den tid semestern pågår och fortgår arbetsoförmågan längre tid än sju dagar i följd, skall överskjutande tid ej inräknas i semestern, om tjänstemannen utan befogat dröjsmål anhåller därom. Tjänsteman är skyldig att förete läkarintyg eller annan tillförlitlig utredning angående sin oförmåga till arbete.

15 §.

Semestrarna skall ordnas så, att de medför minsta möjliga olägenhet för landskapsstyrelsens eller inrättningens regelbundna verksamhet.

Landskapsstyrelsen eller inrättningen bestämmer vid behov vem som under tjänstemans semester handhar de på honom ankommande uppgifterna. Ett dylikt handhavande av tjänst skall, såvida därom icke annorlunda överenskommits eller förordnats, ske ömsesidigt samt utan ersättning.

16 §.

Semestrarna fastställles i enlighet med en på förhand uppgjord plan. Innan planen fastställles skall tjänsteman eller dennes företrädare beredas tillfälle att framföra sin åsikt angående tidpunkten för semestern. På begäran av vederbörande eller på åtgärd av landskapsstyrelsen eller inrättningen kan, då vägande skäl därtill föreligger, avvikelser göras från den fastställda planen.

Tidpunkten för semestern skall bringas till vederbörandes kännedom minst två veckor före semesterns början,

Vintersemesterförlängning.

17 §.

Åtnjutes en del av enligt 3 § 1 mom. 1 punkten eller 2 mom. bestämd semester under annan tid än semesterperioden men senast före den 1 maj påföljande år, beviljas semestern till denna del förlängd med hälften.

Förlängningen beviljas högst för hälften av vederbörandes hela semester. Blir vid beräkningen av semesterförlängningen antalet semesterdagar icke ett helt tal, beviljas del av dag som full semesterdag.

Åtnjuter tjänsteman, vars semester bestämmes enligt 3 § 1 mom. 2 punkten, högst tolv vardagar av semestern under semesterperioden, är han berättigad till förlängning av semestern med tre vardagar. Rätt till i detta moment avsedd semesterförlängning har tjänsteman, som är berättigad till semester för tolv kvalifikationsmånader.

Har semester på grund av avbrott i tjänsteutövningen icke kunnat hållas under semesterperioden eller då fråga är om semester som beviljats enligt 3 § 3 mom. ävensom då tjänsteförhållande avbrytes före semesterperiodens början eller inträder efter semesterperiodens slut, har vederbörande icke rätt till förlängning av semestern. Tjänsteman har likväl rätt till förlängning i det fall, att avbrottet i tjänsteutövningen föranletts av tjänstemannens sjukdom, om vederbörande tjänsteman har tjänstgjort eller varit på semester minst trettio dagar under semesterperioden.

Semesterlön.

18 §.

För tiden för semestern erlägges till tjänsteman hans ordinarie avlöning på sedvanliga betalningsdagar, såvida icke angående semesterlön eller dess uträknande eller utbetalande är annorlunda överenskommet genom tjänstekollektivavtal,

Semesterersättning då tjänsteförhållandet fortgår.

19 §.

Har landskapsstyrelsen eller inrättning icke kunnat ordna semester under semesteråret, skall därför utgivas semesterersättning med iakttagande i tillämpliga delar av stadgandena i 20 §.

Har semestern med tjänstemannens samtycke i enlighet med 13 § 2 mom. överförts att hållas före den 1 maj följande år, men har semestern likväl icke kunnat ordnas under sagda tid, skall för den icke åtnjutna semestern utges semesterersättning.

Semesterersättning då tjänsteförhållandet upphör.

20 §.

Upphör tjänsteförhållandet till landskapet innan semester erhållits, är tjänstemannen berättigad att erhålla en mot den ordinarie avlöningen svarande semesterersättning för de semesterdagar som han enligt 3-7 §§ är berättigad till för de kalendermånader, som föregår tjänsteförhållandets upphörande och för vilka han icke har erhållit semester eller semesterersättning.

Har tjänsteman under de kalendermånader, under vilka tjänsteförhållandet under ett och samma kvalifikationsår inleddes och upphörde, sammanlagt varit i tjänst minst aderton dagar och icke erhållit semester eller ersättning för sagda tid, räknas denna tid som en full kvalifikationsmånad.

Inträder tjänsteman såsom värnpliktig i aktiv tjänst tillkommer honom om han så önskar rätt till semesterersättning enligt denna paragraf även om hans tjänsteförhållande icke har upphört.

Bestämmandet av semesterersättning.

21 §.

Vid beräkandet av semesterersättning som avses i 19 § och 20 § 1 och 3 mom. beräknas $1/25$ av månadsavlöningens belopp för varje icke utnyttjad semesterdag.

I fall som avses i 19 § beräknas semesterersättningen som följer:

- 1) har semester icke kunnat ordnas under semesteråret och har den icke kunnat uppskjutas till följande år, beräknas semesterersättningen enligt avlöningen för december månad under semesteråret; och
- 2) har semester uppskjutits till följande år, men icke heller då kunnat åtnjutas på den härför bestämda tiden, beräknas semesterersättningen enligt månadslönen vid den tidpunkt då semestern var bestämd att åtnjutas.

I fall som avses i 20 § 1 mom. beräknas semesterersättningen enligt månadslönen vid tidpunkten för tjänsteförhållandets upphörande och i fall som avses i 3 mom. vid tidpunkten då vederbörande såsom värnpliktig inträdde i aktiv tjänst.

Rätt till semesterersättning för icke åtnjuten förlängning av semestern föreligger ej.

22 §.

Kan avdelning vid det centrala ämbetsverket eller inrättning icke ordna föreskriven semester och borde på grund härav utges ersättning, besluter landskapsstyrelsen härom på anhållan från avdelning eller inrättning.

Särskilda stadganden.

23 §.

Den som anser att han icke har kommit i åtnjutande av de förmåner varom stadgas i denna lag får söka ändring genom skriftligt rättelseyrkande hos den myndighet som beviljar semester senast inom kalenderåret efter semesteråret. I beslut på rättelseyrkande får ändring sökas i den ordning som i riket är stadgad för ändringssökande i motsvarande förvaltningsärenden.

24 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

25 §.

Denna lag tillämpas från den 1 januari 1974 och genom densamma upphäves landskapslagen den 27 mars 1961 om semester för tjänstemän och befattningshavare vid Ålands landskapsförvaltning (26/61).

Stadgandena i 7 § samt 14 § 3 och 4 mom. tillämpas likväl räknat från den 1 april 1973.

Semestern för semesteråret 1974 bestämmes på basen av kvalifikationsåret 1 april 1973 - 31 mars 1974.

För tjänsteman, som under tiden mellan den 1 april 1973 och den 31 december 1973 har varit tjänstledig eller avhållits från tjänsteutövning och fördenskull icke erhållit semester för den tiden under år 1973, får vid beräkandet av längden för semestern under semesteråret 1974 såsom med tjänstgöringsdagar jämställda dagar beaktas även de tider tjänstemannen varit tjänstledig eller avhållen från tjänsteutövning.

Till tjänsteman, som under år 1974 avgår från landskapets tjänst eller överföres från tjänsteförhållande till arbetsförhållande eller som åtnjuter tjänstledighet eller är avhållen från tjänsteutövning intill utgången av kalenderåret, ges under år 1974 semester eller erlägges semesterersättning endast för de månader för vilka han icke har erhållit semester eller ersättning för semestern.

Innehavare av tjänst eller fast befattning med grundlön eller av extraordinarie befattning äger likväl för år 1973 rätt till semester minst två arbetsdagar för varje full månad under vilken han sagda år har varit i landskapets tjänst, varvid 30 dagar anses motsvara full månad.

Mariehamn, den 21 november 1973

På landskapsstyrelsens vägnar:

L a n t r å d

Lagberedningschef

Alarik Häggblom

Sune Carlsson.